

ਹਰਬੰਸ ਲਾਲ, ਜੇ.

ਮੁਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਿਜਲੀ ਬੋਰਡ - ਉੱਤਰਦਾਤਾ

Crl. 2009 ਦਾ ਐਮ ਨੰਬਰ 26668

11 ਜਨਵਰੀ, 2010

ਨੈਗੋਸ਼ੀਏਬਲ ਇੰਸਟਰੂਮੈਂਟਸ ਐਕਟ, 1881—S.138—ਚੈਕਾਂ ਦੀ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ — ਨਾ ਤਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਹਸਤਾਖਰ ਕੀਤੇ ਗਏ — ਕੀ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਦਰਾਜ਼ ਜਾਂ ਚੈਕ ਦਾ ਹਸਤਾਖਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਨੂੰ ਧਾਰਾ 138 ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ — ਨਿਆਂ ਦਾ ਕੋਈ-ਘੋਰ ਗਰਭਪਾਤ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ 138 ਦੇ ਅਧੀਨ ਜੁਰਮ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਸੰਮਨ ਕੀਤਾ - ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 138 ਦੀ ਇੱਕ ਸਧਾਰਨ ਰੀਡਿੰਗ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਚੈਕ ਦਾ ਦਰਾਜ਼ ਬੈਂਕ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੇ ਗਏ ਖਾਤੇ 'ਤੇ ਕੱਢੇ ਗਏ ਚੈਕ ਦੀ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਲਈ ਸਜ਼ਾ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਚੈਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਯੋਗ ਕਰਜ਼ੇ ਜਾਂ ਦੇਣਦਾਰੀ ਲਈ ਖਿੱਚਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਮੰਨ ਕੇ ਵੀ ਕਿ ਇਹ ਧਾਰਾ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕਰਜ਼ੇ ਜਾਂ ਚੈਕ ਦੇ ਦਰਾਜ਼ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਚੈਕ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਡਰਾਅ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਨੂੰ ਜੁਰਮ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦਾ ਆਪਣਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਕਿ ਸੁਰੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਦਰਾਜ਼ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਸੁਰੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਗੰਭੀਰ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਉਪਬੰਧ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ, ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਸੁਰੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 138 ਅਧੀਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜੁਰਮ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ / ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਨਿਆਂ ਦੀ ਘੋਰ ਦੁਰਘਟਨਾ ਜਾਪਦੀ ਹੈ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਦੇ ਅਧੀਨ ਜੁਰਮ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਹੋਰਾਂ ਸਮੇਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ।

(ਪਰਾ ੭)

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਆਰ.ਐਸ.ਬਜਾਜ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸੀ .

ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਮੈਂ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹਾਂ

ਹਰਬੰਸ ਲਾਲ, ਜੇ.

(1) ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਮੁਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਵੱਲੋਂ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੰ. 454/2/09, ਮਿਤੀ 18 ਮਈ, 2001 ਦੇ ਅਨੁਬੰਧ ਪੀ-1, ਮਿਤੀ 9 ਅਗਸਤ, ਤਲਬ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। 2001 ਅਨੁਸੂਚੀ P-2 ਅਤੇ 10 ਅਗਸਤ, 2009 ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਅਨੁਸੂਚੀ P-5 ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੀ ਡਿਸਚਾਰਜ ਲਈ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਾਰੀਆਂ ਪਰਿਣਾਮੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

(2) ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਸਖਿਪ ਤੱਥ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਿਜਲੀ ਬੋਰਡ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੋਰਡ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਨੇ ਨੈਗੋਸ਼ੀਏਬਲ ਇੰਸਟਰੂਮੈਂਟਸ ਐਕਟ, 1881 ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਇੱਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਅਨੁਸੂਚੀ P-1 ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਹੈ ਕਿ 30 ਮਾਰਚ, 2001 ਨੂੰ ਸੁਰੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਵੱਲੋਂ ਬਿਜਲੀ ਬਿੱਲਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ 27 ਮਾਰਚ, 2001 ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਚੈੱਕ ਵੀ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਜਨਵਰੀ, 2001 ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਟੈਰਿਫ ਦੇ ਬਿੱਲ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਕਿਸ਼ਤ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਬਦਲੇ ਹਸਤਾਖਰ ਕਰਕੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਭੂਮਿਕਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਹੋਰ ਮੁਲਜ਼ਮ ਸੁਰੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਨਾਲ। ਨੇ ਭਰੋਸਾ ਦਿਵਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਵੀ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਚੈੱਕ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਤਾਂ ਉਸ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਪੇਸ਼ ਕਰਨ 'ਤੇ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਚੈੱਕਾਂ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਕੀਤੀ ਗਈ।

(3) ਮੈਂ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਸਹੀ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਸੰਜੀਦਗੀ ਨਾਲ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ। -

(4) ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਬੜੇ ਜ਼ੋਰ-ਸ਼ੋਰ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧ ਨਾਲ ਕੋਈ ਲੈਣਾ-ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਫਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸਨੇ 17 ਦਸੰਬਰ, 2008 ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਅਤ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਡਿਸਚਾਰਜ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਉਠਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, - 10 ਅਗਸਤ, 2009 ਦੇ ਅਨੁਸੂਚੀ P-5 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ / ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨ 'ਤੇ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਵੱਲੋਂ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਚੈੱਕ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਸਨ, ਜੋ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਗਾਇਬ ਹੈ। ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੇ ਚੈੱਕ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਉਸ 'ਤੇ ਸਿਰਫ ਇਲਜ਼ਾਮ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ 'ਤੇ ਚੈੱਕਾਂ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜੋ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ। ਧਾਰਾ 138 *ibid* ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜੁਰਮ ਸਿਰਫ ਚੈੱਕ ਦੇ ਡਰਾਅ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਨਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਰੁੱਧ। ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਚੈੱਕ ਸੁਰੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਹਸਤਾਖਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ,

MUKESH KUMAR v. PUNJAB STATE ELECTRICITY BOARD 893
(Harbans Lal. J.)

ਉਹ ਮੈਸਰਜ਼ ਪੈਕੈਕਸ ਲਿਮਟਿਡ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਰੁਖ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਉਸਨੇ **M/s Tata Finance Ltd ਬਨਾਮ JS Fourwheel Motors Pvt. ' ਤੇ** ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। **ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਐਨ.ਆਰ. (1) ਜੀ. ਸੂਰਿਆ ਪ੍ਰਭਾਵਤੀ ਬਨਾਮ ਨੈਕਕਾਂਤੀ ਸੁਬ੍ਰਾਹਮਣਯੇਸ਼ਵਰ ਰਾਓ (2) ਅਤੇ ਮੈਸਰਜ਼ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਨਿਵੇਸ਼ ਪ੍ਰ. ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਕੋਟਕ ਸਕਿਓਰਿਟੀਜ਼ (3)** ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਬਿਜਲੀ ਕੁਨੈਕਸ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 420 ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, Annexure P-1, Annexure P-2 ਅਤੇ Annexure P-5 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

(5) ਮੈਂ ਵਿਰੋਧੀ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਿਆ ਹੈ।

(6) ਬੇਸ਼ੱਕ, ਧਾਰਾ 420 ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜੁਰਮ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਅਨੁਸੂਚੀ ਰੀ ਪੀ-1 ਵਿੱਚ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਸੰਮਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਪੀ-2 ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਝਲਕ ਇਹ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰੇਗੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਇਸ ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਮਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13 8 ਕੇਵਲ। ਇਸ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਕਿਤੇ ਵੀ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 420 ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵੀ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਨਿਸ਼ਚਤ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ ਧਾਰਾ 420 ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜੁਰਮ ਦਾ ਸਪੈਲਿੰਗ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਨ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਕੋਈ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੇ ਚੈੱਕ ਸੁਰੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੁਰੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਉਸ ਦੇ ਭਰਾ ਦੀ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਨਾਲ ਚੈੱਕ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਪਰ ਉਸ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ, ਦੋਸ਼ਪੂਰਨ ਹੁਕਮ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵੀ ਇਸ ਤੱਥ ਬਾਰੇ ਬਿਲਕੁਲ ਚੁੱਪ ਹਨ ਕਿ ਸੁਰੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਭਰਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਪਾਵਰ ਆਫ਼ ਅਟਾਰਨੀ ਧਾਰਕ ਵਜੋਂ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੇ ਦੋਵੇਂ ਚੈੱਕ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:-

(7) 138. ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਕਮੀ, ਆਦਿ ਲਈ ਚੈੱਕ ਦਾ ਅਪਮਾਨ - ਜਿੱਥੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਖਿੱਚਿਆ ਗਿਆ ਕੋਈ ਚੈੱਕ

- (1) 2002 (2) ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਕੇਸ 689 (ਰਾਜਸਥਾਨ)
- (2) 1999 (1) RCR (CrL.) 788
- (3) 1999 (4) RCR (CrL.) 446

ਉਸ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਰਜ਼ੇ ਜਾਂ ਹੋਰ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦੇ ਪੂਰੇ ਜਾਂ ਅੰਸ਼ਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਕਮ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਬੈਂਕਰ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਸੰਭਾਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਬੈਂਕ ਦੁਆਰਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਵਾਪਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਉਸ ਰਕਮ ਦੇ ਕਾਰਨ ਉਸ ਖਾਤੇ ਦੇ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹਾ ਪੈਸਾ ਚੈੱਕ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਨਾਕਾਫੀ ਹੈ ਜਾਂ ਇਹ ਉਸ ਬੈਂਕ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚੋਂ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਰਕਮ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ

ਕਿਸੇ ਪੱਖਪਾਤ ਦੇ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਉਪਬੰਧ, ਇੱਕ ਮਿਆਦ ਲਈ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਦੋ ਸਾਲ ਤੱਕ ਵਧਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਜੁਰਮਾਨੇ ਨਾਲ ਜੋ ਚੈੱਕ ਦੀ ਰਕਮ ਤੋਂ ਦੁੱਗਣੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਦੋਵਾਂ ਨਾਲ:

ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਇਸ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੁਝ ਵੀ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ-

- (a) ਚੈੱਕ ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਾਂ ਇਸ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਜੋ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਵੇ, ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ;
- (b) ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਤਾ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਮਰ ਦਾ ਵਿਅਕਤੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਚੈੱਕ ਦੇ ਦਰਾਜ਼ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਕੇ, ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਦੇ ਤੀਹ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਰਕਮ ਦੀ ਉਕਤ ਰਕਮ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਬੈਂਕ ਤੋਂ ਚੈੱਕ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਜੋਂ; ਅਤੇ
- (c) ਅਜਿਹੇ ਚੈੱਕ ਦਾ ਦਰਾਜ਼ ਉਕਤ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਪੰਦਰਾਂ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਤਾ ਨੂੰ ਜਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਧਾਰਕ ਨੂੰ ਚੈੱਕ ਦੇ ਨਿਯਤ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਰਕਮ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ—ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, "ਕਰਜ਼ਾ ਜਾਂ ਹੋਰ ਦੇਣਦਾਰੀ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਯੋਗ ਕਰਜ਼ਾ ਜਾਂ ਹੋਰ ਦੇਣਦਾਰੀ।

(7) ਇੱਕ ਸਾਦਾ A: ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦਾ ਸਾਦਾ ਰੀਡਿੰਗ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੈਂਕ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੇ ਖਾਤੇ 'ਤੇ ਖਿੱਚੇ ਗਏ ਚੈੱਕ ਦੀ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਲਈ ਡਰਾਇਰ ਚੈੱਕ ਸਜ਼ਾ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਚੈੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਯੋਗ ਕਰਜ਼ੇ ਜਾਂ ਦੇਣਦਾਰੀ ਲਈ ਖਿੱਚਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਮੰਨ ਕੇ ਵੀ ਕਿ ਇਹ ਧਾਰਾ ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਚੈੱਕ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਯੋਗ ਕਰਜ਼ਾ ਜਾਂ ਚੈੱਕ ਦੇ ਦਰਾਜ਼ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ, ਡਰਾਅ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦਾ ਆਪਣਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਕਿ ਸੁਰੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਦਰਾਜ਼ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪੁਨਰ: ਜੀ ਸੂਰਿਆ ਪ੍ਰਭਾਵਤੀ (*ਸੁਪਰਾ*) ਵਿੱਚ, ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਚੈੱਕ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਤੋਂ ਕਾਰ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਾਰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਖਰੀਦੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੇਣਦਾਰੀ ਜਾਂ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਉਪਬੰਧ ਸਿਰਫ ਚੈੱਕ ਦੇ ਡਰਾਅ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੀ ਸਜ਼ਾ ਬਾਰੇ ਸੋਚਦੇ ਹਨ, ਹੋਰ ਨਹੀਂ। ਅਨੁਸੂਚੀ P-1 ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ "ਸਾਰੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੇ ਭਰੋਸੇ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਬੈਂਕ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਚੈੱਕਾਂ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭਰੋਸੇ 'ਤੇ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ

ਚੈੱਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ"। ਇਸ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਘੋਖ ਕਰਨ 'ਤੇ ਇਹ ਸਾਹਮਣੇ ਆਵੇਗਾ ਕਿ ਸੁਰੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਨਾਲ ਇਹ ਚੈੱਕ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਖਾਸ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਮੈਸਰਜ਼ ਟਾਟਾ ਫਾਈਨਾਂਸ ਲਿਮਿਟਡ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਸੁਰੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਪੁਨਰ: **ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਯਾਦਵ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਅਟਲ ਬਿਹਾਰੀ ਪੰਡਸੀ (4)** ਪੁੱਤਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦਾ ਕਰਜ਼ਾ ਮੁਆਫ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਚੈੱਕ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਚੈੱਕ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪੁੱਤਰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ, ਪਿਤਾ ਨਹੀਂ। ਧਾਰਾ 138 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧ ਉਸ ਪੁੱਤਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਚੈੱਕ ਉਸ ਬੈਂਕ ਦੁਆਰਾ ਬਾਊਂਸ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਲਈ ਖਿੱਚਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪਰਾਧ ਹੈ। ਸਿਰਫ਼ ਉਸ ਨੇ ਧਾਰਾ 138 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜੁਰਮ ਕੀਤਾ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 1 (ਪਿਤਾ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ) ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਕਿਵੇਂ ਦੋਸ਼ੀ ਸੀ, ਇਸ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਆਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਸੁਰੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਉਪਬੰਧ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ, ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ, ਜੋ ਸੁਰੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 138 *ibid* ਅਧੀਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਆਂ ਦੀ ਘੋਰ ਦੁਰਘਟਨਾ ਜਾਪਦੀ ਹੈ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜੁਰਮ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਹੋਰਾਂ ਸਮੇਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ।

(4) 2003 (1) RCR (Cr.) 696
10 ਅਗਸਤ, 2009 ਦੇ ਅਨੁਸੂਚੀ ਪੀ-5 ਦੇ ਅਣਗੌਲੇ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿੱਚ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਨਿਆਂਇਕ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ 1 ਸਟ ਕਲਾਸ। ਜਲੰਧਰ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ "ਮੁਲਜ਼ਮ ਮੁਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦਲੀਲ ਕਿ ਉਹ ਚੈੱਕ 'ਤੇ ਹਸਤਾਖਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਸਬੂਤ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਖਾਸ ਸਬੂਤ ਹੈ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਮੁਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਉਸ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਖਪਤ ਦੇ ਬਿੱਲਾਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੁਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਹੈ, ਭੁਗਤਾਨ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ / " ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿੱਖੀ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਧਾਰਾ 138 ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਬਾਈਪਾਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਹੁਕਮ ਰਾਹੀਂ ਝਾਤ ਮਾਰਨ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗੇਗਾ ਕਿ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਯਾਦਵ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਕੇਸ ਦਾ ਵੀ ਸਿੱਖਿਅਕ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਖੋਜਾਂ ਨੂੰ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਅਧੀਨ *ਪਹਿਲੀ* ਨਜ਼ਰੇ ਕੇਸ ਕਿਵੇਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਨੇ ਉਸ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਛੁੱਟੀ ਮੰਗੀ ਸੀ।

(8) ਉਪਸ਼ਾਟ: ਉਪਰੋਕਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਦਾ ਕੋਈ ਦਰਾਜ਼ ਜਾਂ ਝਗੜੇ ਵਿੱਚ ਚੈੱਕਾਂ ਦਾ

ਹਸਤਾਖਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਦੇ ਤਹਿਤ ਚੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਅਨੁਸੂਚੀ i re P-1, ਆਰਡਰ ਮਿਤੀ 9 ਅਗਸਤ, 2001 Annexure P -2 ਅਤੇ ਆਰਡਰ ਮਿਤੀ 10 ਅਗਸਤ, 2009 ਨੂੰ ਅਨੁਸੂਚੀ ਰੀ ਪੀ-5 ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਪਰਿਣਾਮੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਆਰ.ਐਨ.ਆਰ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਮਹਿਕ

MUKESH KUMAR v. PUNJAB STATE ELECTRICITY BOARD 897
(Harbans Lal. J.)

13022/HC ILR—ਸਰਕਾਰ। ਪ੍ਰੋਸ, ਯੂ.ਟੀ., ਸੀ.ਐੱਚ.ਡੀ.